

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, prof.
Razredni odjel	7.
Redni broj pripreme	14.
Nastavna cjelina / tema	II. PUT KOJI VODI U ŽIVOT
Nastavna jedinica / podtema	3. Bogoslovna krepost ljubavi

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV C.7.1. Učenik navodi bogoslovne kreposti i objašnjava njihovu važnost za čovjekov odnos prema Bogu.

OŠ KV C.7.1. Učenik objašnjava da se zapovijedi temelje na ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Ključni pojmovi	ljubav; Bog je ljubav; bližnji; služenje; zapovijed ljubavi; darivanje
Središnje / problemsko pitanje	Kako primljena Božja ljubav postaje ljubav prema bližnjemu?
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Nastavne metode	istraživanje tvrdnji, povezivanje teksta i postupka, usporedba, moralna dilema, planiranje služenja
Nastavna sredstva i pomagala	udžbenik Neka je Bog prvi, str. 23–24; RB, str. 24–25; Biblija, bilježnica, radni predlošci, ploča ili projektor; izborni videozapisi
Međupredmetne teme	uku A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja. uku B.3.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje.
Korelacija	Hrvatski jezik: OŠ HJ A.7.2. – izdvajanje bitnoga i sažimanje; OŠ HJ C.7.2. – povezivanje teksta i života.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: vjeroučitelj će pratiti tumačenje pojmova, povezivanje izvora i primjera te obrazloženje odluka; povratnu informaciju dat će tijekom razgovora i završne provjere.

Vrednovanje kao učenje: učenici će procijeniti razumijevanje uz ponuđeni oblik samovrednovanja i odrediti što još trebaju uvježbati.

Vrednovanje naučenoga: formalno brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 min)

Uvodna molitva:

Oče naš...

ili:

Bože ljubavi, nauči nas prepoznati dobro u ljudima. Oslobodi nas ravnodušnosti i potrebe da uvijek budemo u središtu. Daj da danas nekoga saslušamo i učinimo mu dobro. Amen.

Alternativa: „A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav – to troje – ali najveća je među njima ljubav.“ (1 Kor 13,13; prema udžbeniku, str. 24.) Učenici će u tišini razmisliti o jednom djelu ljubavi koje su primili.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB-u, str. 22–23.

Ili:

Učenici će napisati poruku nade osobi koja je doživjela neuspjeh. U četiri rečenice povezivat će priznanje teškoće, pouzdanje u Boga i jedan ostvariv korak.

Razgovor

- Kako nada otvara prostor djelima ljubavi? (Daje snagu da činimo dobro i kada ne vidimo trenutačan rezultat.)

Motivacija:

Učenici će poslušati razgovor iz udžbenika i odabrati pitanje na koje im nije lako odgovoriti samo jednom riječju.

PITANJA MLADIH

Imam za tebe četiri važna pitanja: Zanima me što me može ispuniti? Što je sveto? Za što vrijedi umrijeti? I za što vrijedi živjeti?

Vrlo jednostavno! Za sva tvoja četiri pitanja imam isti odgovor. Ljubav!

Udžbenik, str. 23–24.

Razgovor

- Zašto riječ ljubav traži dodatno objašnjenje? (Može označavati osjećaj, privlačnost, odnos ili odluku za tuđe dobro.)
- Kako biste razlikovali lijepu riječ i stvarnu brigu? (Prema djelima i poštovanju dostojanstva osobe.)

Početni stav: Učenici će zapisati jedan glagol koji povezuju s ljubavlju. Na kraju će ga potvrditi ili zamijeniti i obrazložiti izbor.

Zapisati jedan glagol koji se povezuje s ljubavlju.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će zapisati naslov „Bogoslovna krepost ljubavi“. Istražit će kršćansko značenje teme i povezati ga s konkretnim životnim izborima.

Kako primljena Božja ljubav postaje ljubav prema bližnjemu?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (28 min)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Preporučeni odabir nalazi se pri kraju pripreme.

Aktivnost 1: Obrada glavnog teksta (rad u paru – tvrdnja i životni primjer, 10 minuta)

Rad u paru. Učenici će u tekstu usmeno pronaći četiri tvrdnje o kršćanskoj ljubavi. Svakoj će pridružiti životni primjer; nejasnu će tvrdnju oblikovati kao pitanje vjeroučitelju. Glavni tekst: „Ljubav koja ne prestaje“, udžbenik, str. 23–24.

Moguće rješenje: Bog nas prvi ljubi – zahvaljujemo i primamo njegov dar; ljubiti bližnjega – djelatno tražiti njegovo dobro; strpljivost – saslušati bez upadanja; služenje – pomoći bez traženja protuusluge.

Radni predložak:

TVRDNJA IZ TEKSTA	ŽIVOTNI PRIMJER
Bog je ljubav.	_____
Ljubav traži dobro drugoga.	_____
Ljubav se živi služenjem.	_____
Ljubav je strpljiva.	_____

III: klasična obrada (individualni rad i zajednički razgovor, 10 minuta)

a) Učenici će pročitati tekst „Ljubav koja ne prestaje“, udžbenik, str. 23–24, po odlomcima. Nakon svakoga odlomka vjeroučitelj će voditi razgovor. Učenici će ključne riječi zapisati u bilježnicu.

Razgovor

- Što je kršćanska ljubav? (Bogoslovna krepost kojom Boga ljubimo iznad svega, a bližnjega kao sebe radi Boga.)
- Kako se razlikuju ljubav i trenutna naklonost? (Ljubav uključuje odluku za dobro i kada osjećaj nije ugodan.)
- Koja svojstva ljubavi navodi tekst prema sv. Pavlu? (Strpljivost, dobrostivost, darežljivost, poniznost, poštovanje, nesebičnost i iskrenost.)
- Kako se Božja ljubav očituje? (U stvaranju i spasenju, osobito u Isusu Kristu koji se daruje za nas.)
- Kako glasi nova zapovijed? (Da ljubimo jedni druge kao što nas je Isus ljubio.)
- Kako molitva i euharistija hrane ljubav? (U susretu s Kristom primamo njegov dar i snagu za služenje.)

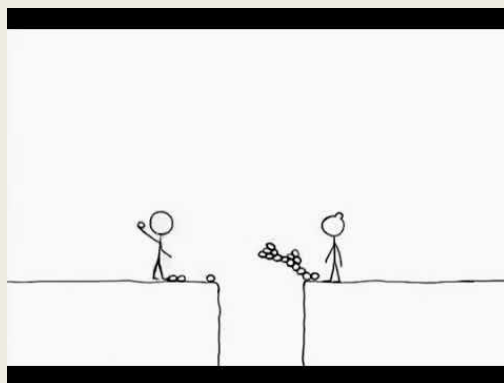
b) Učenici će pogledati videozapis „100 ljudi – 1. pitanje: Što je za tebe ljubav?“; 5:00; Izvor: xniks2x; YouTube

c) Učenici će pogledati videozapis „Priča o ljubavi muškarca i žene“; 3:23; Izvor: KS; YouTube

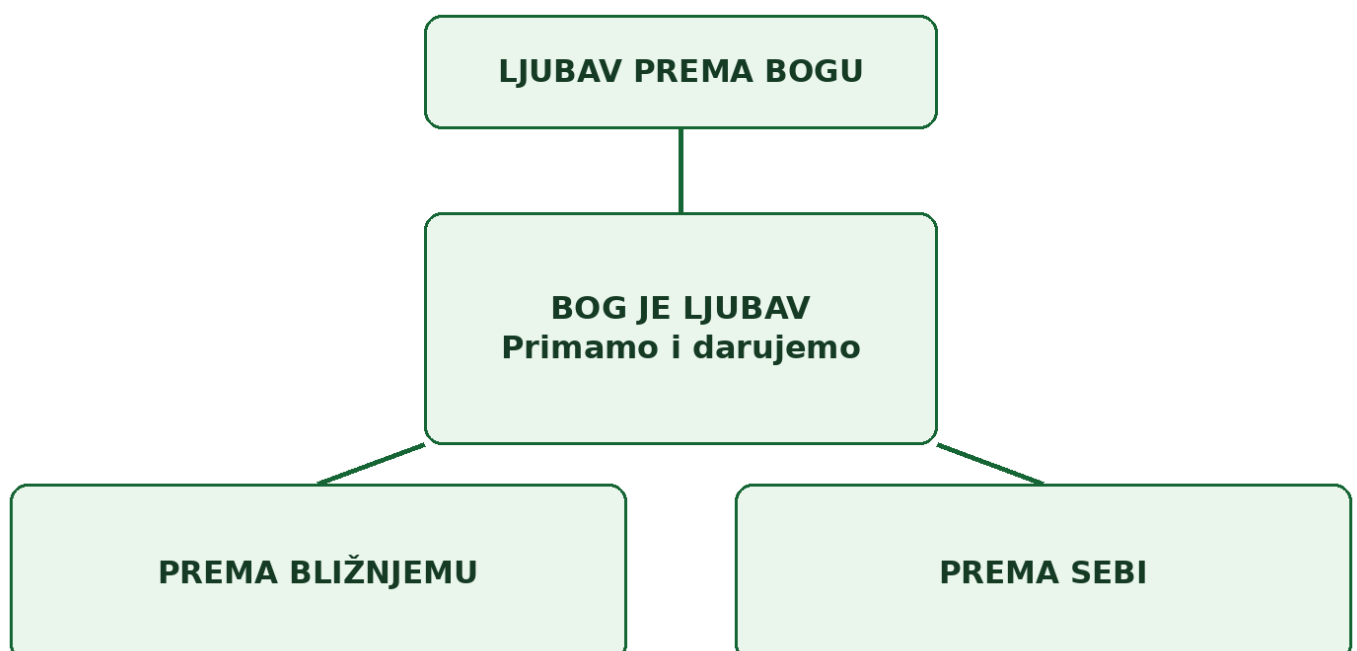
d) Učenici će pogledati „Animirani crtić o ljubavi prema neprijateljima“; 3:23; Izvor: KS; YouTube

Razgovor

- Koju biste izrečenu misao usporedili s kršćanskim razumijevanjem ljubavi? (Točno navedenu misao iz odabranoga ulomka, uz razlikovanje osjećaja i djelatne brige.)

Shematski prikaz i ključni naglasci:

Ključni naglasci: Božja ljubav prethodi našoj i osposobljava nas ljubiti. Ljubav traži istinsko dobro osobe; ne opravdava nasilje, laž ili ponižavanje. Zapovijedi čuvaju odnos ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Aktivnost 2: Mjerilo koje daje Isus (rad u paru – povezivanje zapovijedi i postupka, 6 minuta)

Rad u paru. Učenici će protumačiti novu zapovijed iz glavnoga teksta i povezati je sa zabranom laži te poštovanjem roditelja. Navest će kako zapovijed čuva konkretan odnos ljubavi.

Moguće rješenje: Isusovo darivanje mjerilo je ljubavi. Istinoljubivost čuva povjerenje, a poštovanje roditelja odnos zahvalnosti i odgovornosti. Ljubav prema Bogu izražava se i odnosom prema bližnjemu.

NOVA ZAPOVIJED

»Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio, tako i vi ljubite jedni druge!«

Iv 13,34; navod unutar glavnoga teksta, udžbenik, str. 24.

Radni predložak:

ZAPOVIJED	KAKO ČUVA LJUBAV?
Ne recite laž o drugome.	_____
Poštujte roditelje.	_____

Aktivnost 3: Tri kreposti, jedno djelovanje (rad u skupinama – povezivanje, 5 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će pročitati redak sv. Pavla i pridružiti vjeru, ufanje i ljubav izmiješanim opisima: A očekivanje ispunjenja Kristova obećanja; B prihvaćanje Boga i njegove objave; C traženje dobra bližnjega radi Boga.

Moguće rješenje: Vjera – B; ufanje – A; ljubav – C. Ljubav oživljava i usmjerava življenje kreposti.

NAJVEĆA JE LJUBAV

»A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav – to troje – ali najveća je među njima ljubav.«

1 Kor 13,13; udžbenik, str. 24.

Radni predložak:

A očekivanje ispunjenja Kristova obećanja; **B** prihvaćanje Boga i njegove objave; **C** traženje dobra bližnjega radi Boga.

VJERA	UFANJE	LJUBAV
-------	--------	--------

Opis: ____	Opis: ____	Opis: ____
------------	------------	------------

Aktivnost 4: Ljubav koja smije reći ne (rad u skupinama – rangiranje postupaka, 6 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će razmotriti poruku: „Ako ste mi prijatelji, poslat ćete mi rješenja i lagati za mene.“ Poredat će tri odgovora od najodgovornijega prema najmanje odgovornom: A poslati rješenja i lagati; B odbiti prijeveru i ponuditi pomoć u učenju; C odbiti zahtjev i javno ismijati osobu. Za prva dva mjesta navest će razlog prema Isusovu mjerilu ljubavi. U predložak će zapisati što odbijaju i koje dobro nude.

Moguće rješenje: Najodgovorniji je B: čuva istinu i pomaže osobi. C odbija prijeveru, ali povređuje dostojanstvo; A podupire prijeveru. Poredak B–C–A moguć je uz obrazloženje; kod usporedbe A i C važnije je prepoznati štetu obaju odgovora nego nametnuti isti poredak.

Radni predložak:

„Ako ste mi prijatelji, poslat ćete mi rješenja i lagati za mene.“

A poslati rješenja i lagati; **B** odbiti prijeveru i ponuditi pomoć u učenju; **C** odbiti zahtjev i javno ismijati osobu.

ŠTO ODBIJAMO?	KOJE DOBRO NUDIMO?
_____	_____
_____	_____

Aktivnost 5: Teološko sidro (zajednički rad – primiti i darovati, 4 minute)

Zajednički rad. Učenici će objasniti vezu između Božje ljubavi, zapovijedi i služenja. Navest će zašto ljubav prema sebi nije sebičnost.

Moguće rješenje: Primamo Božju ljubav i odgovaramo brigom za sebe i bližnje. Zapovijedi čuvaju njihovo dostojanstvo. Briga za sebe omogućuje odgovorno darivanje.

Objasniti vezu između Božje ljubavi, zapovijedi i služenja. Navesti zašto ljubav prema sebi nije sebičnost.

Teološko sidro: Ljubav je bogoslovna krepost kojom ljubimo Boga iznad svega, a bližnjega kao sebe radi Boga. Isus nam daje sebe i poziva da ljubimo njegovim mjerilom. Ljubav usmjerava sve kreposti i ispunjava smisao zapovijedi. Usp. KKC 1822–1827.

Aktivnost 6: Osoba s kojom se ne razumijemo (individualni rad i razgovor – čitanje molitvenoga teksta, 6 minuta)

Individualni rad. Učenici će pročitati molitveni tekst. Izdvojiti će izraz koji poziva na strpljivost i objasniti razliku između prihvaćanja osobe i odobravanja štetnoga postupka.

Moguće rješenje: „Želim ga i ja nositi i podnositi“ može značiti strpljivost i otvorenost. Dostojanstvo osobe poštujemo, ali štetan postupak smijemo zaustaviti i zatražiti zaštitu.

MOLITVA ZA RAZUMIJEVANJE
Gospodine, tu je onaj drugi,

s kojim se ne razumijem.

On pripada tebi,
ti si ga stvorio,
ti si ga,
iako nehotice,
ostavio upravo
onakva kakav jest.
Ako ga ti носиš,
moj Bože,
želim ga i ja nositi
i podnositi,
kao što ti mene носиš
i podnosiš.

Karl Rahner; prijepis iz udžbenika, str. 23.

Napomena za vjeroučitelja: Izraz „iako nehotice“ ne tumači se kao nauk da Bog ljude stvara slučajno. Molitveni, pjesnički izraz razlikuje se od precizne tvrdnje o Bogu.

Radni predložak:

PRIHVAĆAMO OSOBU	NE ODOBRAVAMO ŠTETU
Kako to pokazujemo? _____	Koju granicu postavljamo? _____

Aktivnost 7: Primiti veću ljubav (rad u paru – tumačenje poučne zgode, 5 minuta)

Rad u paru. Učenici će pročitati zgodu i protumačiti dječakov odgovor. Povezat će je s molitvom Čina ljubavi.

Moguće rješenje: Izraz „svim srcem njegovim“ slikovito govori da se naša ograničena ljubav oslanja na Kristovu ljubav; nije doslovna zamjena ljudskoga srca.

FRANCEKOV ODGOVOR

Jednom zgodom upitao je svećenik Feliks petogodišnjeg dječaka: »Čuj Francek, ljubiš li ti našega Spasitelja?« »O da, gospodine župniče!« odgovorio je dječak. »Ali ljubiš li ga svim srcem svojim?« »Ne, jer je moje srce zato premaleno. Ja ga ljubim svim srcem njegovim!«

Poučna zgodu; udžbenik, str. 24.

ČIN LJUBAVI

Ljubim te, Bože moj, svim svojim srcem i dušom, više nego sve drugo na svijetu, jer si dostojan svake ljubavi, i radi tebe ljubim svoga bližnjega kao sama sebe. O, Bože, užeži ognjem svoje ljubavi moje srce!

Udžbenik, str. 24.

Razgovor

- Što u molitvi pokazuje povezanost ljubavi prema Bogu i bližnjemu? (Izraz „radi tebe ljubim svoga bližnjega kao sama sebe“.)
- Zašto ljubav ne moramo svesti na vlastitu snagu? (Vjera nas upućuje na primanje Božje ljubavi i suradnju s njom.)

Aktivnost 8: Milosrdna ljubav u razredu *(rad u skupinama – mali izvediv plan, 6 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će pročitati misao i osmisliti pomoć novim učenicima koji još nemaju društvo. Odredit će postupak, rok i način provjere prihvaća li osoba pomoć.

Moguće rješenje: Ponuditi mjesto u skupini, objasniti dogovore i pitati što osobi treba. Dobro se ne mjeri javnim hvaljenjem pomagača.

MILOSRDNA LJUBAV

Zaista je kraljevski vršiti milosrdnu ljubav.

sv. Vinko Paulski; udžbenik, str. 24.

Radni predložak:

Osmisliti pomoć novim učenicima koji još nemaju društvo. Odrediti postupak, rok i način provjere prihvaća li osoba pomoć.

KORAK SLUŽENJA	KAKO ČUVAMO SLOBODU?

Aktivnost 9: Od osjećaja do odluke *(rad u skupinama – razvrstavanje primjera, 5 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će razlikovati osjećaj i odluku u primjerima: ugodno druženje; saslušati i kada smo umorni; uzbuđenje zbog poruke; priznati pogrešku. Zatim će objasniti kako osjećaji i odluke mogu surađivati.

Moguće rješenje: Osjećaji: ugodna i uzbuđenje. Odluke: saslušati i priznati pogrešku. Osjećaji mogu pratiti ljubav, ali njezino mjerilo ostaje dobro osobe.

Radni predložak:

Ugodno druženje; saslušati i kada smo umorni; uzbuđenje zbog poruke; priznati pogrešku.

OSJEĆAJ	ODLUKA ZA DOBRO
_____	_____
_____	_____

Aktivnost 10: Zapišimo! (individualni rad – ključna rečenica i primjer, 3 minute)

Individualni rad. Učenici će prepisati naslov i vlastitim riječima oblikovati jednu ključnu rečenicu koja će povezati Boga, bližnjega i sebe. Ispod nje zapisat će jedan postupak u kojemu se prepoznaje Isusovo mjerilo ljubavi. Neće prepisivati ponuđeno rješenje.

Moguće rješenje: Bog nas prvi ljubi; zato ljubimo Boga iznad svega, a bližnjega kao sebe radi Boga. Primjer: pošteno ćemo pomoći vršnjaku u učenju, bez sudjelovanja u prijevari.

Radni predložak:

BOGOSLOVNA KREPOST LJUBAVI
Ključna rečenica: _____ _____
Primjer prema Isusovu mjerilu: _____ _____

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (9 min)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor

- Kako možete pokazati ljubav kada se ne slažete? (Saslušati, govoriti istinito i poštovati osobu.)
- Kako zapovijed protiv laži čuva ljubav? (Čuva povjerenje, istinu i dostojanstvo.)
- Što možete učiniti za nekoga tko ne može uzvratiti? (Ponuditi vrijeme ili primjerenu pomoć bez računanja koristi.)

Sinteza:

Učenici će vratiti početni glagol ljubavi i povezati ga s Isusovim mjerilom. Moguća sinteza: Primljenu Božju ljubav pretvaramo u istinito, nesebično i odgovorno djelovanje.

Jedan glagol koji se povezuje s ljubavlju.

Zaključak vjeroučitelja: Bog nas prvi ljubi i osposobljava nas ljubiti. Naš odgovor uključuje Boga, bližnjega i odgovornu brigu za sebe. Isusovo darivanje mjerilo je naših djela. Zapovijedi čuvaju upravo takvu ljubav.

Formativna provjera:

Učenici će odgovoriti na slučaj: prijatelji traže da lažemo za njih. Navest će: 1. koju vrijednost čuva odbijanje laži; 2. kakvu pomoć ipak možemo ponuditi; 3. kako odgovor proizlazi iz kršćanske ljubavi.

Rješenje: 1. Istinu, povjerenje i dostojanstvo. 2. Pomoć u učenju ili priznavanju pogreške. 3. Ljubav traži stvarno dobro, a ne odobrava prijevaru.

Prijatelji traže da lažemo za njih.

1. Koju vrijednost čuva odbijanje laži?
2. Kakvu pomoć ipak možemo ponuditi?
3. Kako odgovor proizlazi iz kršćanske ljubavi?

Samovrednovanje:

Učenici će odabrati tvrdnju „mogu samostalno povezati ljubav i zapovijedi“, „mogu uz primjer“ ili „trebam objašnjenje“ te uz nju zapisati jedan dokaz iz svojega odgovora.

„mogu samostalno povezati ljubav i zapovijedi“ _____

„mogu uz primjer“ _____

„trebam objašnjenje“ _____

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB-u, str. 24–25.

Ili:

Učenici će opisati jedno nenametljivo djelo ljubavi koje mogu ostvariti tijekom tjedna. Napisat će komu služi, što traži od njih i kako čuva dostojanstvo osobe.

Završna molitva:

Isuse, hvala ti što nas ljubiš prvi. Daj da te prepoznamo u bližnjima i da naša ljubav bude strpljiva, istinita i djelatna. Nauči nas primati i darovati dobro. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

ili:

Meditacija: „Hvalospjev ljubavi“; 3:49; Izvor: Dražen Marek; YouTube

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvodna molitva, povezivanje, motivacija, početni stav i najava	8 minuta
Aktivnost 1: Obrada glavnog teksta – jedan način, sa shemom; bez izbornoga videa	10 minuta
Aktivnost 2: Mjerilo koje daje Isus	6 minuta
Aktivnost 3: Tri kreposti, jedno djelovanje	5 minuta
Aktivnost 5: Teološko sidro	4 minute
Aktivnost 10: Zapišimo!	3 minute
Aktualizacija i sinteza sa zaključkom	3 minute
Formativna provjera	2 minute
Samovrednovanje, domaća zadaća i završna molitva	4 minute

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Imenuju vjeru, ufanje i ljubav.
- ☐ Objašnjavaju kršćansko značenje ljubavi.
- ☐ Povezuju novu zapovijed i konkretan postupak.
- ☐ Razlikuju ljubav i odobravanje prijave.
- ☐ Objašnjavaju kako zapovijedi čuvaju odnose.
- ☐ Predlažu djelo koje poštuje dostojanstvo.

IV. IZBORNE I DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 24–25 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci

/

Aktivnost 3: Riječ koja gradi *(rad u paru – preoblikovanje, 4 minute)*

Rad u paru. Učenici će preoblikovati „S tobom se ne može razgovarati“ u poruku koja imenuje problem i čuva poštovanje.

Moguće rješenje: „Teško nam je razgovarati kada se prekidamo. Predlažemo da se naizmjenice saslušamo.“

Radni predložak:

„S tobom se ne može razgovarati“

PORUKA POŠTOVANJA

Aktivnost 4: Dobro koje se ne vidi *(individualni rad – kratak zapis, 5 minuta)*

Individualni rad. Učenici će opisati neupadljivo dobro djelo i objasniti zašto ono vrijedi i bez publike.

Moguće rješenje: Diskretno pomoći pripremiti gradivo odsutnoj osobi; njezino je dobro svrha, a ne naša pohvala.

Radni predložak:

Opisati neupadljivo dobro djelo i objasniti zašto ono vrijedi i bez publike.

DJELO	ZAŠTO VRIJEDI?

Aktivnost 5: Mjerilo za razredni dogovor *(rad u skupinama – donošenje pravila, 5 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će oblikovati dva pravila suradnje koja povezuju istinu i ljubav te navesti što pravila štite.

Moguće rješenje: Ne pripisujemo sebi tuđi rad – poštenje; ne ismijavamo pitanje – dostojanstvo i učenje.

Radni predložak:

Oblikovati dva pravila suradnje koja povezuju istinu i ljubav te navesti što pravila štite.

PRAVILO	DOBRO KOJE ČUVA